

Πως δεν έκανα καριέρα

Βέρα Κλώντζα-Γιακλοβά

Σίγουρα γνωρίζετε την αίσθηση ευτυχίας, όταν ξυπνάτε το πρωί και συνειδητοποιείτε ότι δεν χρειάζεται να σηκωθείτε άμεσα. Και έτσι απολαμβάνετε την ηδονή της φάσης ανάμεσα στο όνειρο και το απόλυτο ξύπνημα. Το να σηκωθείτε από το κρεβάτι απαιτεί κάποιο χρόνο. Όσο πιο σπάνιο έχετε την δυνατότητα να σηκώνεστε όποτε θέλετε, τόσο πιο μεγάλη διάρκεια έχει το μεσοδιάστημα αυτό. Αλλά σήμερα δεν είχα την ανάγκη να απολαμβάνω την δυνατότητα της ξεκούρασης. Πρώτη μέρα που μπορούμε να βγούμε έξω ελεύθερα! Χωρίς μήνυμα, χωρίς άδεια του Μεγάλου αδελφού. Μετά από δύο μήνες του λεγόμενου lockdown, ο ιός έπαψε να είναι επίσημα επικίνδυνος. Πετάχτηκα από το κρεβάτι και κοιτάζοντας τις κορδέλες των ηλιαχτίδων που καταφέρνουν χωρίς κανένα πρόβλημα να βρουν χαραμάδα και στο καλύτερο πατζούρι. Σκέφτηκα με μεγάλη ικανοποίηση ότι δεν πρόκειται να μην με περιμένει μια όμορφη ηλιόλουστη μέρα. Άνοιξα τις κουρτίνες και έπειτα και ορθάνοιχτα τα ξύλινα παντζούρια της μπαλκονόπορτας. Στην κρεβατοκάμαρα μπήκε ένας χείμαρρος φωτός. Για λίγο έμοιαζε με καταρράκτη μέχρι να ευθυγραμμιστούν όλες οι αχτίδες ξανά. Με το ένστικτο της ξένης συζύγου, έριξα μια ματιά στο έτερον ήμισυ. Οι Κρητικοί δεν επιτρέπουν με τίποτα να περάσει το κατώφλι του σπιτιού τους ούτε μια ξεχασμένη αχτίδα Ηλίου. Ζέστη και φως εκπροσωπούν εξωτερικά φαινόμενα. Δεν επιτρέπεται να μουν μέσα στο σπίτι, εκεί πρέπει να επικρατεί το βασίλειο της σκιάς και της δροσιάς. Ο Μανόλης κοιμόταν με τον ύπνο των παλαιολιθικών φυλάκων της φωτιάς και έτσι εντελώς εξαιρετικά μπορούσα να απολαύσω ένα ντους στον κίτρινο ζεστό χείμαρρο. Δεν άντεξε για πολύ να αγνοεί το κίνδυνο που έμπαινε στο σπίτι μας. Μια θρασύτατη κορδέλα φωτός κατευθύνθηκε ανεύθυνα, άφοβα και αλάνθαστα στο πρόσωπό του. Μισόάνοιξε ένα μάτι και είπε ακόμα μισοκοιμισμένος: «Αν θέλεις να ψυθείς στο ίδιο σου το σπίτι, βάλε μέσα μια Τσέχα.»

Σε κλάσματα δευτερολέπτου σταμάτησα τη φωτοστιβάδα κλείνοντας τα παντζούρια μονομιάς: «Πάω για ποδήλατο,» είπα.

„Χμμμ,“ ακούστηκε από τα σεντόνια.

Γρήγορα εκτέλεσα όλες τις πρωινές ιεροτελεστίες που συμπεριλαμβάνουν βούρτσισμα δοντιών και λίγη γιόγκα, έβγαλα το ποδήλατο μου από την στενή πόρτα τους σπιτιού μας στο κέντρο της πόλης και επίσημα ξεκίνησα την σημερινή έξοδο. Χωρίς να με νοιάζει ότι θα ξοδέψω λίγο παραπάνω χρόνο μέσα στην πόλη, κατευθύνθηκα στην κυκλική μας πλατεία. Παντού ήταν ασυνήθιστη ησυχία, πουθενά ούτε ψυχή, κανένα μποτιλιάρισμα στους στενούς δρόμους που μπορεί να διαπεράσει μόνο το κλάζον. Μόνο εγώ στο πρωινό κενό της μετακαρναντίας εποχής. Κατευθύνθηκα προς το βορρά, έξω από τη μικρή μας πόλη, από την πόλη στην θάλασσα. Η δικιά μου Κρητική πόλη μοιάζει πολύ με την Τσέχικη μου πόλη. Και στις δύο περιπτώσεις πρόκειται για πόλεις στην όχθη, πάνω στο νερό. Πόλεις που χωράνε σε μια παλάμη με τους ίδιους ανθρώπους το ίδιο κουζουλούς. Οι ιστορίες τους θα μπορούσαν άνετα να ανταγωνιστούν τις ιστορίες του Μπόχουμιλ Χράμπαλ που τις ονομάζει Μαργαριτάρια του βυθού. Ο Άγιος Νικόλαος είναι στριμωγμένος σε μικρή κονική χαράδρα ενός βράχου με μια θαλασολίμνη στο κέντρο του. Μόνο στα χρόνια της τουριστικής ανάπτυξης άρχισε σε κάποια σημεία να ξεχειλίζει από το χώρο που επέλεξαν οι αρχαίοι του κάτοικοι. Μερικές ντουζίνες μέτρα, μερικές πεταλιές και είστε στην άκρη της πόλης την οποία περικυκλώνει η λεγόμενη εθνική οδός ή οποία όπως ένα τεράστιο νήμα συνδέει τη Δύση και την Ανατολή του νησιού περνώντας χάντρες των πόλεων, χωριών και τουριστικών θέρετρων. Η άλλοτε επικίνδυνη διασταύρωση ήταν άδεια. Γρήγορα την πέρασα και βρέθηκα στην χώρα των ελιών, κόκκινης γης και τσιτσικιών. Ήδη οι πρώτοι ξεκίνησαν να ψάχνουν το ταίρι τους για να συνεχιστεί η ζωή. Έστριψα δεξιά σε ένα ασφαλτοστρωμένο στενό δρόμο που ενώνει μικρά χωριουδάκια με ονόματα παράξενα όπως Κακοκάμοτες, Καρτέριδες, Μαρνέλιδες, Πεπόνιδες... Ήταν πανέμορφα, χωρίς καθόλου ζέστη και έτσι άφηνα το δρόμο πίσω μου άνετα. Δεν άρχισα να φτάσω στην πλατεία ενός γραφικού χωριού. Μου ήταν αδύνατο να μην επιβραδύνω. Το τοπικό καφεενδάκι το οποίο ήταν το μοναδικό μαγαζί του χωριού είχε έξω άψωγα περιποιημένα τραπεζάκια και τακτοποιημένες παραδοσιακές καρέκλες. Λουλούδια σε τεράστιες πήλινες γλάστρες, τοποθετημένες γύρω από το εξωτερικό χώρο του καφενείου που έπιανε τουλάχιστον τη μισή πλατεία, ήταν μόλις ποτισμένα με άφθονο νερό. Στο βάθος κάτω από την διάπλατα ανοιχτή κεντρική πόρτα εντελώς ακίνητος στεκόταν ο καφετζής. Ο Γιώργης. Έμοιαζε εκπληκτικά μέσα από την ακινησία του στις γραφικές μορφές των τοιχογραφιών από το κοντινό βυζαντινό εκκλησάκι.

Όταν με είδε, το πρόσωπό του γέμισε χαμόγελο:

„Καλημέρα, Τσέχα! Που γλακάς αξημέρωτα; Στα σπορ πάλι τα έριξες; Εσείς μια μπάρτι όλες οι ξένες είστε ολοκούζουλες.“

„Γεια σου, Γιώργη! Άνοιχτά έχεις;“

„Οϊ.“

Η απάντησή του - δεν κρύβω - με μπέρδεψε αρκετά και προσπαθούσα να κατανοήσω πως μπορώ να διαπιστώσω αν έχει όντως κλειστά ή ανοιχτά. Σταμάτησα με το ποδήλατο ανάμεσα στα πόδια και κρατώντας το τιμόνι με μεγάλη προσοχή και προσπάθεια “σκάναρα” την κατάσταση. Ήταν κάτι σαν το ψάξιμο των διαφορών που βρίσκουμε συνήθως με τα περιοδικά με σταυρόλεξα. Μα δεν υπήρχε ούτε καν η παραμικρή ένδειξη ότι το κατάστημα ήταν κλειστό. Ίσα, ίσα που ήταν αισθητή και η μυρωδιά από το χλώριο που η μητέρα του χρησιμοποιεί για το καθαρισμό καθημερινά. Σίγουρα δεν ήταν μια δράση στα πλαίσια της καταπολέμηση του κορωνοϊού. Η μητέρα του το κάνει κάθε μέρα, βρέξει χιονίσει. Οι κρητικές μαμάδες σε κάποια περίπτωση δεν κάνουν οικονομία στη χλωρίνη καθώς όπου πέσει χλωρίνη, υπάρχει καθαριότητα. Είναι από τις πιο φανατικές στην υποστήριξη αυτού του τομέα της ανόργανης χημείας. Η μοναδική διαφορά ήταν ότι ακριβώς αυτή την ώρα το καφενείο θα έπρεπε κανονικά να είναι γεμάτο από ντόπιους και τουρίστες πελάτες. Τώρα όμως το καφενείο ήταν άδειο. Και ακόμα μια διαφορά: ο Γιώργης δεν φορούσε ποδιά, άρα επίσημα δεν σερβίρει.

„Ίδα να σε κεράσω;“

„Τι;“ είπα. Αισθάνθηκα εντελώς μπερδεμένη: „Δεν είπες ότι έχεις κλειστά;“

„Ναι, είπα. Και που βλέπεις το πρόβλημα;“

Η λογική της κρητικής υπαίθρου είναι συχνά αποπλιστική.

„Μπορώ να έχω ένα φρέσκο χυμό;“

„Αμε; Ντε-λόγο“ είπε και εξαφανίστηκε στο βάθος του καφενείου το οποίο κάθε βράδυ μετατρέπεται σε ταβέρνα με εξαιρετικούς μεζέδες και ρακή. Ακούμπησα το ποδήλατό μου σε μια γλάστρα, έκατσα σε μια καρέκλα και τέντωσα τα πόδια μου σε μια άλλη απέναντι. Γύρισα το κεφάλι μου προς τα έξω, έκλεισα τα μάτια μου και απολαμβάνα τις μυρωδιές αμέτρητων λουλουδιών και βοτάνων ανακατεμένων με τον αέρα της ύστερης άνοιξης όταν ακούστηκε από πάνω μου: „Ορίστε, κοπέλα μου.“

„Να σε καλά. Ποσό σου οφείλω;“ ρώτησα και άρχισα να ψαχουλεύω για ψηλά στο σακίδιό μου.

„Πράμα. Ο νεαρός από δω σε κέρασε,” είπε ο Γιώργης και κούνησε το κεφάλι του προς την είσοδο στο καφενείο όπου κάτω από ένα ροζ σύννεφο ανθών που κρεμόντουσαν από μια πανέμορφη τεράστια μπουκαμβίλια καθόταν ένας νεαρός τον οποίο σίγουρα δεν γνώριζα. Σήκωσα λοιπόν το ψηλό ποτήρι γεμάτο σκούρο κίτρινο χυμό: “Ευχαριστώ. Στην γειά σου!”

„Ε βίβα,“ εισέπραξα την απάντησή του μαζί με ένα χαμόγελο.

Η πόλη μας είναι μικρή αλλά η ζωή πολλή κοινωνική και έτσι όλοι σχεδόν γνωριζόμαστε. Σίγουρα ξέρω τουλάχιστον φατσικά τους περισσότερους συνομηλίκους. Αυτός θα είναι ή κάποιος τρομερά εσωστρεφής, σκεφτόμουνα με το βλέμμα που βυθισμένο στο πορτοκαλί χρυσό στο ποτήρι μου, ή καποιος που τον φυλάκισε εδώ ο κορωναίος. Φτάνοντας σε τέτοιο συμπέρασμα, ακούστηκε από δίπλα μου: „Πως σε λένε;“ Γύρισα το κεφάλι μου. Ο πρίγκιπας της μπουκαμβίλιας με το μισοάδειο ποτήρι με φραπέ στα χέρια στεκόταν απέναντι μου. Το πως ξεκίνησε η γνωριμία μας είναι στην Κρήτη μια κανονικότητα, ειδικά στα κρητικά χωριά. Ο ροτών δεν θα συστηθεί πρώτος, δεν θα ρωτήσει μήπως ενοχλεί ή αν θέλετε να μιλήσετε μαζί του. Είναι το δικαίωμά του. Αυτός είναι εδώ στο σπίτι του και εσείς είστε εκείνος που τάραξε την χιλαετή τάξη. Με αυτό το τρόπο μου έδειξε ότι είναι ντόπιος. Σε αυτές περιπτώσεις είναι σωστό να μην πολύ ψάχνετε σαβουαρ βιβρ των Κρητικών τζέντλεμαν και να απαντήσετε.

„Βέρα.“

„Εν είσαι από πάε;“

„Δεν είμαι.“

„Κι από που σαι;“

„Απ’ την Τσεχία“

„Από που;;;“

„Από την Τσε-χί-α. Πρώην Τσεχοσλοβακία.“ Ως παρτιώτησα της Τσεχοσλοβακίας ένα συναίσθημα ριζωμένο από τα παιδικά μου χρόνια, πάντα χαίρομαι όταν μετά από τόσα χρόνια δεν πήραν χαμπάρι ότι κάτι άλλαξε σε σχέση με αυτά που μάθαιναν για τα κράτη στο σχολείο.

„Α, ναι. Τέλεια. Έχω πάει παλιά εκδρομή στην Πράγα. Πολύ κρύο, βρε παιδί μου.»

«Χριστούγεννα

πήγες;»

«Ναι, όπως όλοι.»

«Ε, και τι περίμενες; Καλοκαίρι σαν στις Μπαχάμες;»

«Κι δουλειά έχεις;» άλλαξε ο Σταυρής την κουβέντα. Η ερώτηση αυτή στην περίοδο της οικονομικής κρίσης έχει εν πολλοίς αντικαταστήσει την ερώτηση “πως τα περνάς” ή άλλες παρόμοιες όπως λόγου χάριν ερωτήσεις για την οικογένεια, για τα παιδιά, την υγεία ή την πολιτική.

„Ναι, όλα καλά.“

„Κι ίντα δουλειά κάνεις, Βέρα;“ συνέχισε η ανάκριση. Φυσικά ο ίδιος ο συνομιλητής σε καιρούς πριν την κρίση λογικά θα έθετε την τυπική κρητική ερώτηση: “Κι ποιανού είσαι, κοπελιά;“ Κατά αυτό τον τρόπο θα έπαιρνε την κατάλληλη πληροφορία ή οποία σε καμία περίπτωση δεν θα οδηγούσε την συζήτηση εκεί που οδηγήθηκε με τις ερωτήσεις που ακολούθησαν.

„Είμαι αρχαιολόγος.“

„Αντες εδα!“ μια διφορούμενη έκφραση για όλες τις καταστάσεις που χρησιμοποιείται από τους Κρητικούς σε διάφορες καταστάσεις εκπλήξεις χωρίς όμως ο συνομιλητής να μπορεί να διαπιστώσει απόλυτα τον θετικό θαυμασμό. “Σοβαρολογείς;” συνέχισε: “Τέλεια!”

Τώρα ήμουν σίγουρη ότι είχε θετική άποψη.

“Εγώ σπούδασα θεολογία. Που δουλεύεις; Στο μουσείο;“

„Όχι. Δεν μπορώ, δεν είμαι Έλληνας υπήκοος. Δουλεύω στο Κέντρο στην Παχειά Άμμο.“

„Α, με τους Αμερικάνους. Απίστευτο. Εκεί δουλεύει μια γνωστή μου. Ματίνα. Την ξέρεις;“

„Φυσικά. Συντηρίτρια είναι. Πολύ καλό κορίτσι.“

Ανάκριση συνέχιζε. Ο συνομιλητής μου από την μια παράμενε στα μάτια μου άγνωστος αλλά ο ίδιος κατάφερε να μαζέψει αρκετό όγκο πληροφοριών. Μετά από την ερώτηση ελέγχου για την σχέση μου με το φιλικό του περιβάλλον έκρινε ότι κοινωνικό του προφίλ δεν κινδυνεύει και χωρίς να ρωτήσει έκασε στο τραπέζι μου. Όταν μετακόμισα στην Κρήτη, δεν κρύβω ότι έπαιρνα στροφές από αυτού του είδους τις μυστηριακού χαρακτήρας ανακρίσεις γνωριμίας. Συνηθισμένα από την κεντρική Ευρώπη, μου ερχόταν ακραία μη ευγενικές και το περιβάλλον μου συνήθως έμενε με την εντύπωση ότι είμαι απόξενη και υπεράνω. Είναι όμως ο τόπος τους και έχουν το δικαίωμα να γνωρίζουν ποιος τριγυρίζει στα μέρη τους. Τώρα πια το έχω συνηθίσει βρίσκοντάς το ταυτόχρονα αρκετά διασκεδαστικό. Εκμεταλλεύτηκα την ευκαιρία όταν πήγε να κάτσει και τον ρώτησα:

„εσένα, πως σε λένε;“

„Σταυρής.“

„Χάρηκα. Εσύ είσαι από δω;“

„Ναι, αλλά έλειπα πολύ καιρό. Σπούδαζα και μετά πήγα φαντάρος και μετά στην ιερατική σχολή.“

„Α, για αυτό δεν γνωριζόμαστε.“

„Δε κατέχω ανε μείνω έπαέ. Αμα δε βρω δουλειά θα μολάρω. Ε θέλω εδά να κάνω τον σερβιτόρο σε ξενοδοχεία...“

„Καταλαβαίνω. Λογικό μου ακούγεται, όμως νομίζω ότι ως παππά δε σε απειλεί ανεργία.“

„Ναι, αλλά δεν μπορώ εδα ακόμη να χειροτονηστώ. Εν έχω βρει ακόμη πρεσβυτέρα.“

Ό λα λα, τι θα πει τώρα πρεσβυτέρα, Δεν ήξερα. Δεν είχα ποτέ ακούσει αυτή την λέξη. Αλλά πολύ σωστά μου θύμιζε το λατινικό όρο από την εκκλησιαστική αρχιτεκτονική presbyterium και έτσι με αυτοπεποίθηση ότι έχει να κάνει με κάποιο πράγμα ή τρισδιάστατη κατασκευή με την σιγουριά ακόμη του ξερόλα, δεν ερώτησα τι σημαίνει ακριβώς η λέξη αυτή.

„Δεν φαντάζομαι ότι είναι δύσκολο να βρεις και να αποκτήσεις κάποια. Ή κάνω λάθος;“

„Είσαι σοβαρή; Μιλάμε, είναι πολύ δύσκολο. Ίδα να σου λέω τώρα;“ με ενημέρωσε ο Σταυρής. Η απάντησή του δεν με βοήθησε καθόλου να καταλάβω για τι πρόκειται, τι είναι η περιβόητη πρεσβυτέρα. Άλλα ήθελα να βοηθήσω: „Μπορεί εδώ στο χωριό είναι δύσκολο, αλλά μάλλον πρέπει να ψάξεις στην πόλη μας, να ρίξεις μια ματιά στο Ηράκλειο, ίσως.“

„Είναι πολύ δύσκολο,“ αναστέναξε πάλι ο Σταυρής.

Εκείνη την στιγμή γύρισε το κεφάλι του προς εμάς ο Γιώργης με εμφανή σημάδια έκπληξης καθώς στεκόταν στηριγμένος στη κάσα της πόρτας του καταστήματός του. Κατ’αλλαβε ίσως ότι δεν γνωρίζω τι θα πει ο όρος πρεσβυτέρα και άρχισε να σκέφτεται ότι είναι ευκαιρία να το διασκεδάσει. Η αίσθησή του ήταν σωστή. Η τελειότητα της σκέψης τους ήταν ακριβώς αντίθετη με την επαγρύπνηση μου. Κατάλαβα ότι όλη προσοχή του στράφηκε ξαφνικά προς εμάς. Αλλά σκέφτηκα πως ίσως βαριέται και πως ο διάλογός μας αποτελεί για αυτόν μια κάποια ευκαιρία για να γεμίσει το χρόνο του και να συμμετάσχει στην συζήτηση.

„Ξέρεις... εννοούσα, ότι εκεί είναι πολύ μεγαλύτερη αγορά, αρά έχεις μεγαλύτερη επιλογή.“

„Πραγματικά είναι πολύ κακό, ότι έλειπα τόσα χρόνια...“

„Και που σπούδασες; Στην Αθήνα;»

«Οϊ. Στην Θεσσαλονίκη.»

«Είδες; Είναι μεγάλη πόλη. Εκεί θα βρεις οτιδήποτε. Δεν προσπάθησες να βρεις εκεί;»
„Προσπάθησα λίγο. Αλλά από τις μεγάλες πόλεις είναι θαρρώ ακατάληπες. Δε κατέχω
ντα να κάνω.“

„Δεν θα μπορούσε να σε βοηθήσει κάποιος μεγαλύτερος παππάς;“

„Αμέ! Βρήκανε μου μια, αλλά δεν προχώρησε η δουλειά. Το μεγάλο πρόβλημα είναι ότι εν
έχω παράδες.“

Με βάση αυτό πείστηκα ακόμα περισσότερο ότι η πρεσβυτέρα σίγουρα έχει να κάνει με
πράγμα. Σκέφτηκα ότι έχει να κάνει με κάποια ειδική έκδοση της Βίβλου είτε των
Ευαγγελίων, άφηνα και μια δυνατότητα να έχει να κάνει με εθιμιατό, γιουχαλίκι,
κολυμβήθρα, ή εικόνα ίσως. Πολλοί ορθόδοξοι παπάδες μοιάζουν αλήθεια με κρεμάστρες
του αυτοκρατορικού θησαυροφυλακίου.

„Μη μου πεις ότι πρέπει να ξοδέψεις περιουσία;»

«Μερικές φορές...»

«Μήπως θα μπορούσες να βρεις μια μεταχειρισμένη; Από δεύτερο χέρι; Σκέψου το.»

Ο Γιώργης ήδη χοροπηδούσε από τα γέλια, αλλά σκέφτηκα ότι το διασκεδάζει με την
ανικανότητα του συνομιλητή μου, Σταύρου.

„Θα μπορούσε ίσως κάποιος να σου δανείζει την δικιά του Ή, να νοικιάζεις, βρε παιδί μου.
Και μετά όταν θα μαζέψεις λεφτά, θα την επιστρέψεις, ή θα την αφήσεις και θα βρεις μια
καινούργια, καλύτερη.“

Ο Σταυρής γούρλωσε τα μάτια του: „Εκουζουλάθηκες; Πρέπει να αποκτήσεις μια δικιά
σου από την αρχή. Δεν ξέρω σε σας, αλλά εδώ πρέπει να έχεις μια όλη τη σου ζωή,
αποκλειστικά δικιά σου.“

„Αγγελία, μήπως σκέφτηκες;“

„Δε κατέχω. Δεν έχω δει ποτέ αγγελία για πρεσβυτέρα...“

„Γιατί; Αφού την έχεις τόση ανάγκη. Ή ρώτα κανένα μεγάλο παπά, καποιον που δεν
λειτουργεί πια. Συνταξιούχο παπά. Μπορεί θα σου άφηνε την δικιά του. Ίσως θα την
άφηνε και φθηνά.“

„Με δουλεύεις; Δεν γίνεται!“

«Προσπαθώ να σε βοηθήσω.»

Ο Γιώργης καθισμένος τώρα οκλαδόν στο σκαλοπάτι της εισόδου του καφενείου σκούπισε
τα δάκρυστά του και έτρεμε ολόκληρος από τα χέλια. Εγώ; Δεν χαμπάριασα τίποτα.

„Μήπως θα μπορούσες να ρωτήσεις για κάποια καλή“ μου πρότεινε ο Σταυρής.

„Εγώ; Που να βρω εγώ μια πρεσβυτέρα; Αλλά να μου πεις γιατί όχι. Θα σου ρωτήσω.“

„Αλλά ξέρεις, εγώ θα προτιμούσα ντόπια.“

„Μήπως είσαι λίγο υπερβολικά απαιτητικός, Σταυρή; Πρεσβυτέρα θες, πρεσβυτέρα θα βρούμε. Τι σε νοιάζει από που θα ‘ναι. Να κάνεις την δουλειά σου θές. Έτσι δεν είναι; Και αν δεν θα σου αρέσει, ύστερα θα την αλλάξεις. Ή βρες τώρα κάποια μιτασιόν και άλλαξε την αργότερα. Ή θα την φτιάξεις σιγά σιγά.“ Ο Σταυρής με κοίταζε μη πιστεύοντας στα μάτια του. Εγώ το ερμήνευσα ότι έμεινε άφωνος με την ειλικρινή και δημιουργική προσπάθειά μου να τον βοηθήσω: «Ή, μήπως υπάρχει κάποιος κανόνας ότι πρέπει να είναι ντόπια;»

„Όι. Δεν υπάρχει. Ο Παπαβαγγέλης θαρρώ έχει απ’ αλλού.»

«Βλέπεις;»

«Αλλά από ξένη χώρα... Δε κατέχω...»

„Και; Θα είσαι πρώτος. Μπορούμε να βρούμε στην Τσεχία, στην Σλοβακία. Εκεί είναι άνθρωποι ικανοί, δεξιότεχνες, μαστόροι σε όλα τους.“

Ο Σταυρής με κοίταξε με μεγάλη προσοχή από τα πάνω μέχρι κάτω και είπε χωρίς ελάχιστο δισταγμό και ταυτόχρονα με ελπίδα στη φωνή του: „Ξέρεις, τελικά, δεν θα με πείραζε να είναι και από ετά, για παράδειγμα.“

Ένιωθα πολύ καλά με το εαυτό μου. Προσπάθησα να βοηθήσω έναν άνθρωπο σε ανάγκη. Έδωσα λύσεις στο πρόβλημά του.

Ξαφνικά χτύπησε το τηλέφωνο στην τσέπη μου: „Συγνώμη Σταυρή. Γεια σου Μάνο, ζύπνησες; Στα Λακώνια. Τι να κάνω εδώ; Πήγα για ποδήλατο. Αφού σ’το ‘πα. Έχει κλειστά, αλλά τώρα δίπλα μου είναι. Γιώργη, σε χαιρετάει ο Μάνος. Και αυτός εσένα. Ναι, το θυμάμαι. Σε λίγο θα έρθω. Τα λέμε σε λίγο.“

Έβαλα το τηλέφωνο στην τσέπη: „Πρέπει να επιστρέψω. Υποσχέθηκα στον άντρα μου, ότι θα τον βοηθήσω σε κάτι.“

Ελπίδα από τα μάτια του Σταυρή εξαφανίστηκε ανεπίστρεπτα.: „Βλέπεις πόσο δύσκολο είναι; Έλειπα πολύ και δεν ξέρω κανένα,» είπε σιγά και με θλιμμένη φωνή ο Σταυρής και ήπια μια γουλιά από το ζεσταμένο πια καφέ με καλαμάκι καρφωμένο στο μπές αφρό.

„Μην απελπίζεσαι. Όλα θα πάνε καλά. Θα ρωτάω γύρω-γύρω. Στο υπόσχομαι. Αντίο! Και χάρηκα.» Έγνεψα προς το Γιώργο: «Καλή σου μέρα, Γιώργη!»

Μπήκα στο σπίτι όπου σε ημισκοτάδι καθόταν ο Μανόλης και έπινε το πρωινό του καφέ.
„Μάνο, τι θα πει πρεσβυτέρα?“

„Πρεσβυτέρα? Τα προβλήματά σου θα ήθελα να έχω πρωί, πρωί. Τι να ‘ναι η πρεσβυτέρα;
Η λέξη το λέει από μόνη της. Πρεσβύτερος, παππάς και έπειτα πρεσβυτέρα, παπαδιά,
γυναίκα του παπά, τους πρεσβύτερου.“

P.S. Από τότε με χαιρετάει ο Γιώργης από το καφενείο: Γεια σου βρε Τσέχα Πρεσβυτέρα!

